

พระราชบัญญัติสถานสินเชื่อท้องถิ่น

พ.ศ. 2518

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2518

เป็นปีที่ 30 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยสถานสินเชื่อท้องถิ่น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า พระราชบัญญัติสถานสินเชื่อท้องถิ่น พ.ศ. 2518

มาตรา 2⁽¹⁾ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

สถานสินเชื่อท้องถิ่น หมายความว่า สถานสินเชื่อท้องถิ่นที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการสินเชื่อท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้

การสินเชื่อท้องถิ่น หมายความว่า การให้สินเชื่อระยะสั้นด้วยวิธีการรับจำนำสิ่งของหรือตราสาร หรือด้วยการให้เงินล่วงหน้าโดยมีหลักประกันเป็นเงินเดือน เงินบำนาญ เงินหวัด หรือเงินรายได้อื่นๆ ที่มีลักษณะประจำ

เจ้าพนักงานการสินเชื่อท้องถิ่น หมายความว่า เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการสินเชื่อท้องถิ่นที่รัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

รัฐมนตรี หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 สถานสินเชื่อท้องถิ่นจะจัดตั้งขึ้นได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี

ผู้ขออนุญาตจัดตั้งสถานสินเชื่อท้องถิ่นจะต้องเป็นหน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งหรือหลายแห่งรวมกัน ทั้งนี้ โดยได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

การขออนุญาตจัดตั้งสถานสินเชื่อท้องถิ่น และการอนุญาตให้จัดตั้งสถานสินเชื่อท้องถิ่นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การอนุญาตให้จัดตั้งสถานสินเชื่อท้องถิ่นให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 5 การอนุญาตให้จัดตั้งสถานสินเชื่อท้องถิ่นให้ใช้ได้ตลอดไปเว้นแต่สถานสินเชื่อท้องถิ่นนั้นถูกสั่งเลิกตาม
มาตรา 24

มาตรา 6 ห้ามมิให้บุคคลใดนอกจากสถานสินเชื่อท้องถิ่นใช้ชื่อหรือคำแสดงชื่อในธุรกิจว่าสถานสินเชื่อท้องถิ่น
หรือคำอื่นใดที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน

มาตรา 7 ในการดำเนินการสินเชื่อท้องถิ่น หน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่นที่ได้รับอนุญาตจะต้องจัดให้มีเงิน
จำนวนหนึ่งเรียกว่า กองทุนสินเชื่อท้องถิ่น เพื่อเป็นทุนให้จ่าย โดยเฉพาะสำหรับกรณี

กองทุนสินเชื่อท้องถิ่น ได้แก่

(1) เงินที่หน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่นจัดสรรให้เป็นทุนประเดิมในขณะเริ่มดำเนินการ หรือจัดสรรเพิ่มเติมเป็น
คราว ๆ

(2) เงินกู้ที่หน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่นกู้มาเพื่อดำเนินการสินเชื่อท้องถิ่น

(3) เงินรายได้ที่เกิดจากการดำเนินการสินเชื่อท้องถิ่น

(4) เงินรายได้อื่น เช่น เงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือเงินที่มีผู้อุทิศให้แก่หน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่นเพื่อกิจการ
สินเชื่อท้องถิ่น

มาตรา 8 เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการสินเชื่อท้องถิ่น หน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่
ดังต่อไปนี้

(1) ชื่อหรือฉายตราสารในการดำเนินการสินเชื่อท้องถิ่น

(2) กู้ยืมเงินโดยทำสัญญากู้ยืมเงินตามจำนวนและเงื่อนไขตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(3) ออกตั๋วสัญญาใช้เงินตามจำนวนและเงื่อนไขที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา 9 เว้นแต่ในกรณีที่พระราชบัญญัติฉบับบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นกิจการของสถานสินเชื่อท้องถิ่นในส่วนที่
เกี่ยวกับกิจการ โรงรับจำนำให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยโรงรับจำนำ แต่ข้อจำกัดจำนวนโรงรับจำนำในเขตท้องที่หนึ่ง ๆ
ตามที่คณะกรรมการควบคุมโรงรับจำนำกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยโรงรับจำนำไม่ทำให้บังคับแก่การขอตั้งสถานสินเชื่อ
ท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานการสินเชื่อท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้เป็นเจ้าพนักงานตรวจโรงรับจำนำตามกฎหมายว่า
ด้วยโรงรับจำนำสำหรับกิจการของสถานสินเชื่อท้องถิ่นในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการ โรงรับจำนำ

มาตรา 10 การให้สินเชื่อระยะสั้นของสถานสินเชื่อท้องถิ่นด้วยการรับจำนำตราสารหรือการให้เงินล่วงหน้าโดยมี
หลักประกันเป็นเงินเดือนเงินบำนาญ เบี้ยหวัด หรือเงินรายได้หรืออย่างอื่นที่มีลักษณะประจำให้เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์ วิธีการและจำนวนที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

เงินเดือน เงินบำนาญ เบี้ยหวัดหรือเงินรายได้หรืออย่างอื่นที่มีลักษณะประจำที่สถานสินเชื่อท้องถิ่นอาจรับเป็น
หลักประกันได้จะต้องเป็นเงินเดือน เงินบำนาญ เบี้ยหวัดหรือเงินรายได้หรืออย่างอื่นที่จ่ายโดยกระทรวง ทบวง กรม
องค์การของรัฐ และหน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นที่ระบุไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา 11 เมื่อการให้สินเชื่อของสถานสินเชื่อท้องถิ่นเป็นไปตามมาตรา 10 และไม่ปรากฏว่าสถานสินเชื่อท้องถิ่นได้กระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงแล้ว สถานสินเชื่อท้องถิ่นมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากเงินเดือน เงินบำนาญ บำนาญ เบี้ยหวัดหรือเงินรายได้อื่นซึ่งได้นำมาเป็นหลักประกันการให้สินเชื่อ และเมื่อสถานสินเชื่อท้องถิ่นร้องขอให้หน่วยงานซึ่งต้องจ่ายเงินให้แก่ผู้ได้รับสินเชื่อชำระหนี้นั้น ให้สถานสินเชื่อท้องถิ่นในทันทีที่หนี้ถึงกำหนดชำระ

มาตรา 12 ในกรณีที่สถานสินเชื่อท้องถิ่นฟ้องเรียกให้ผู้ได้รับสินเชื่อชำระหนี้เพราะการให้สินเชื่อตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สิทธิเรียกร้องของผู้ได้รับสินเชื่อในเงินเดือน เงินบำนาญ บำนาญ เบี้ยหวัดหรือเงินรายได้อื่นซึ่งได้นำมาเป็นหลักประกันการให้สินเชื่อ ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีมีจำนวนเท่ากับอัตราเงินเดือนขั้นต่ำสุดของข้าราชการพลเรือน แต่ศาลจะกำหนดจำนวนเงินให้สูงกว่านั้นก็ได้เมื่อได้คำนึงถึงฐานะทางครอบครัวจำนวนบุตรและผู้สืบสันดานซึ่งอยู่ในความอุปการะของผู้ได้รับสินเชื่อ

มาตรา 13 หน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีข้อบังคับกองทุนสินเชื่อท้องถิ่น ซึ่งต้องมีรายการอย่างน้อยดังต่อไปนี้

- (1) สถานที่ตั้งของสถานสินเชื่อท้องถิ่น
- (2) ชื่อของสถานสินเชื่อท้องถิ่น
- (3) รายได้และรายจ่ายของกองทุนสินเชื่อท้องถิ่น
- (4) อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานสินเชื่อท้องถิ่น
- (5) อำนาจและหน้าที่ของผู้จัดการสถานสินเชื่อท้องถิ่น
- (6) รายการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ข้อบังคับตามวรรคหนึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นและต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 14 สำนักงานของสถานสินเชื่อท้องถิ่นต้องตั้งอยู่ในเขตท้องที่ของหน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่นที่ได้รับอนุญาต ในกรณีที่หน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่นหลายแห่งเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจการสถานสินเชื่อท้องถิ่นร่วมกัน สำนักงานของสถานสินเชื่อท้องถิ่นจะตั้งอยู่ในเขตท้องที่ของหน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่นที่ได้รับอนุญาตใด ก็ได้

มาตรา 15 สถานสินเชื่อท้องถิ่นอาจเปิดสาขาได้แต่ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีก่อน และในการอนุญาต รัฐมนตรีจะอนุญาตโดยมีเงื่อนไขก็ได้

การขอเปิดสาขาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 16 สถานสินเชื่อท้องถิ่นต้องจัดให้มีคณะกรรมการบริหารเพื่อรับผิดชอบในการบริหารกองทุนสินเชื่อท้องถิ่นและในการดำเนินกิจการสถานสินเชื่อท้องถิ่น

คณะกรรมการบริหารประกอบด้วย หัวหน้าฝ่ายบริหารของหน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่นเป็นประธาน กรรมการ และมีกรรมการอื่นมีจำนวนหกคน เก้าคนหรือสิบสองคน แล้วแต่จะกำหนดไว้ในข้อบังคับกองทุนสินเชื่อท้องถิ่น

ในกรณีที่หน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่นหลายแห่งเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจการสถานสินเชื่อท้องถิ่นร่วมกัน ให้หัวหน้าฝ่ายบริหารของหน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่นที่มีส่วนในกองทุนสินเชื่อท้องถิ่นมากที่สุดเป็นประธานกรรมการ ถ้ามีส่วนในกองทุนสินเชื่อท้องถิ่นเท่ากัน ให้หัวหน้าฝ่ายบริหารของหน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่นที่มีประชากรมากที่สุดในเขตเป็นประธานกรรมการ

กรรมการบริหารของสถานสินเชื่อท้องถิ่น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดของจังหวัดที่สำนักงานสถานสินเชื่อท้องถิ่นตั้งอยู่ เป็นผู้แต่งตั้งตามคำแนะนำของสภาท้องถิ่นตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

จำนวนหนึ่งในสามของคณะกรรมการบริหาร ให้สภาท้องถิ่นคัดเลือกจากบรรดาสมาชิกสภาท้องถิ่น

จำนวนอีกหนึ่งในสาม ให้สภาท้องถิ่นคัดเลือกจากบุคคลซึ่งเป็นผู้จัดการหรือผู้รับผิดชอบการดำเนินกิจการสาธารณกุศลในเขตท้องที่ของหน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่นที่ได้รับอนุญาต

จำนวนอีกหนึ่งในสาม ให้สภาท้องถิ่นคัดเลือกจากบุคคลผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตท้องที่ของหน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่นที่ได้รับอนุญาต

มาตรา 17 กรรมการบริหารของสถานสินเชื่อท้องถิ่นต้องออกจากตำแหน่งเป็นจำนวนหนึ่งในสามของทุก ๆ ปี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับกองทุนสินเชื่อท้องถิ่น

กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งต่อไปอีกได้

มาตรา 18 กรรมการบริหารไม่ได้รับเงินเดือนหรือเงิน โบนัสแต่อาจได้รับค่าเบี้ยประชุมกรรมการตามสมควรเท่าที่กำหนดไว้ในข้อบังคับกองทุนสินเชื่อท้องถิ่น

มาตรา 19 การประชุมของคณะกรรมการบริหารต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุมและในการวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินกิจการของสถานสินเชื่อท้องถิ่นให้ถือเสียงข้างมากเป็นประมาณ เว้นแต่กรณีที่ข้อบังคับกองทุนสินเชื่อท้องถิ่นจะได้กำหนดเสียงข้างมากไว้เป็นพิเศษ

มาตรา 20 ให้สถานสินเชื่อท้องถิ่นมีผู้จัดการคนหนึ่งซึ่งคณะกรรมการบริหารแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น

มาตรา 21 ผู้จัดการสถานสินเชื่อท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับกองทุนสินเชื่อท้องถิ่นและอยู่ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการบริหาร

มาตรา 22 นอกจากที่ได้บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไป สำหรับการดำเนินกิจการ การเปลี่ยนแปลงจำนวนเงินกองทุนสินเชื่อท้องถิ่น การใช้จ่ายเงินกองทุนสินเชื่อท้องถิ่น การ

ดำรงทุนสำรอง การทำบัญชี การสอบบัญชี การควบคุมสถานสินเชื่อท้องถิ่น ตลอดจนการชำระบัญชีเมื่อสถานสินเชื่อท้องถิ่นเลิกกิจการและสำหรับกรณีอื่น ๆ ตามความจำเป็น

การกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่าง ๆ ดังกล่าวตามวรรคหนึ่งให้กระทำเป็นกฎกระทรวง

มาตรา 23 เมื่อปรากฏว่าสถานสินเชื่อท้องถิ่นหยุดทำการหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าสถานสินเชื่อท้องถิ่นมีฐานะไม่มั่นคง ปลัดกระทรวงการคลังมีอำนาจสั่งควบคุมสถานสินเชื่อท้องถิ่นได้

เมื่อปลัดกระทรวงการคลังได้สั่งควบคุมสถานสินเชื่อท้องถิ่นแล้วให้ปลัดกระทรวงการคลังแจ้งคำสั่งนั้นไปยังกระทรวงมหาดไทย และให้เจ้าหน้าที่การสินเชื่อท้องถิ่นแจ้งคำสั่งเป็นหนังสือให้แก่สถานสินเชื่อท้องถิ่นทราบ

การควบคุมจะกระทำโดยการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ควบคุมการสินเชื่อท้องถิ่นคนหนึ่งหรือหลายคนเข้าดำเนินกิจการสถานสินเชื่อท้องถิ่นเสียเองแทนหน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่นที่ได้รับอนุญาต หรือจะเข้าตรวจตราดูแลให้หน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่นที่ได้รับอนุญาตดำเนินกิจการสถานสินเชื่อท้องถิ่นให้ถูกต้องเรียบร้อยก็ได้

การควบคุมสถานสินเชื่อท้องถิ่นจะกระทำโดยกำหนดระยะเวลาควบคุมหรือไม่ก็ได้ และเมื่อเข้าควบคุมแล้วจะเลิกการควบคุมเมื่อใดก็ได้ทั้งนี้ แล้วแต่ปลัดกระทรวงการคลังจะเห็นสมควร

มาตรา 24 ถ้ารัฐมนตรีเห็นว่าสถานสินเชื่อท้องถิ่นไม่อาจดำเนินกิจการต่อไปได้ก็ให้สั่งเลิกสถานสินเชื่อท้องถิ่นนั้นเสีย และให้มีการชำระบัญชีตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การสั่งเลิกสถานสินเชื่อท้องถิ่นให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 25 เจ้าพนักงานตรวจสอบสถานสินเชื่อท้องถิ่นซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจสั่งให้ผู้จัดการ พนักงานหรือลูกจ้างของสถานสินเชื่อท้องถิ่นให้ถ้อยคำหรือแสดงสมุดบัญชี เอกสารและหลักฐานอื่นอันเกี่ยวกับกิจการและสินทรัพย์ของสถานสินเชื่อท้องถิ่นได้ และให้มีอำนาจเข้าตรวจกิจการและสินทรัพย์ของสถานสินเชื่อท้องถิ่นในระหว่างเวลาทำงานปกติ

มาตรา 26 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 6 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 27 ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานตรวจสอบสถานสินเชื่อท้องถิ่นที่สั่งตามมาตรา 25 หรือขัดขวางมิให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสถานสินเชื่อท้องถิ่นเข้าตรวจกิจการและสินทรัพย์ของสถานสินเชื่อท้องถิ่นตามมาตรา 25 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 28 ผู้จัดการหรือผู้รับผิดชอบในกิจการ สถานสินเชื่อท้องถิ่นผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงตามมาตรา 22 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 29 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานการสินเชื่อท้องถิ่น เจ้าพนักงานตรวจสอบสถานสินเชื่อท้องถิ่นและ

เจ้าหน้าที่ควบคุมสถานสินเชื่อท้องถิ่น และออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
สัญญา ธรรมศักดิ์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปัจจุบันนี้ ผู้ยากจนเป็นจำนวนมากต้อง
เดือดร้อนเพราะหาแหล่งเงินกู้ในยามที่ตนมีความต้องการไม่ได้ กิจการโรงรับจำนำตามกฎหมายโรงรับจำนำก็ยังไม่
มีขอบเขตกว้างขวางพอเพียง จึงสมควรจัดให้มีการสินเชื่อท้องถิ่นขึ้น ซึ่งนอกจากจะให้สินเชื่อโดยการรับจำนำสิ่งของแล้ว
การสินเชื่อท้องถิ่นยังอาจให้สินเชื่อด้วยการใช้สิทธิเรียกร้องในเงินเดือนและเงินบำเหน็จบำนาญของผู้จำนำเป็นประกัน
ได้ การสินเชื่อท้องถิ่นจะดำเนินการโดยองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นด้วยการจัดตั้งเป็นสถานสินเชื่อท้องถิ่นมีสภาพเป็น
นิติบุคคลและอยู่ในความดูแลของกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้
ขึ้น